

Muzeum vzduchovek

Sběratelství čehokoliv je krásná a kulturní záliba. Rozšiřuje znalosti nejen v daném oboru zájmu a vývoji příslušné technologie, ale i historie vůbec. To se týká přirozeně i sběratelského zájmu o zbraně. Muzeum, o kterém hovoříme, je nejen nové, ale především první tohoto druhu.

Jedná se o muzeum zbraní vzduchových. Je to první muzeum vzduchovky nejen v Česku, ale i v Evropě. Nalézá se nedaleko Jičína v obci Příchov č. 6 v rekonstruovaném, původně rodinném domě. Jeho majitelem a tvůrcem je pan Miroslav Kodydek, dlouholetý, nadšený a fundovaný sběratel vzduchovek a všeho, co s nimi souvisí. Rozhodl se svoji účelovou sbírku trvale zpřístupnit veřejnosti a já jsem měl tu čest být pozván na otevření. V muzeu je toho k vidění opravdu mnoho. Vystaveny jsou především větrovky z 18. století, pak vzduchovky měchové z 19. století a rovněž vzduchovky pístové z konce 19. století až ze století dvacátého.

Pozornost upoutají především krásně zpracované vzduchovky terčové, měchové systémy a dodnes používané konstrukce s pístem a pružinou ve válci. U pístových vzduchovek se seznámíme především s vývojem stlačování pružiny od systému pístnice jako ozubeného hřebene ovládaného pastorkem otáčeným klikou po různé konstrukce s pákou po straně nebo zdola či v hlavišti pažby. Ty nejjednodušší a nejlevnější mají napínání přímým tahem nebo tlakem na pístnici. Pak je tu bezpočet vzduchovek napínaných sklopením hlavně coby napínací páky – zdánlivě stejných, avšak vzájemně odlišných...

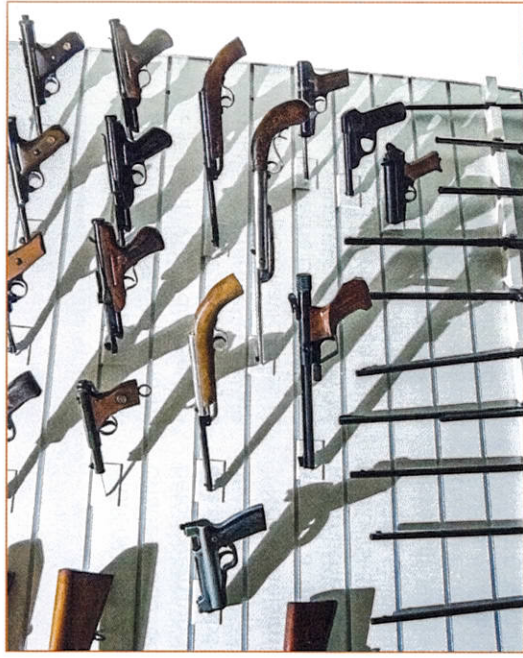
Svůj panel zde má početná skupina výcvikových, tzv. vojenských vzduchovek zahraniční provenience a zejména našich: dnes velmi ceněné vzduchovky vzor 35 z první republiky, vyvinuté a vyráběné ve strakonické zbrojovce, a polovalečný vzor 47 vyráběný v Uherském Brodě a ve Zbrojovce Brno.

Početné zastoupení mají původně nejznámější vzduchovky poutové, v převážně pístové, typického vzhledu.

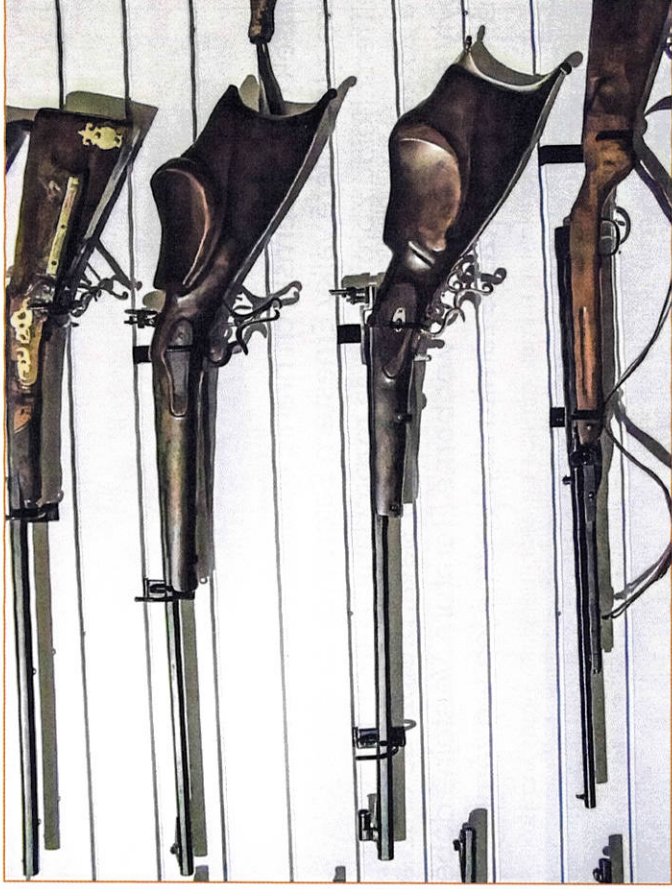
Měly pouze hlaviště pažby, vzduchový válec nebyl krytý dřevem. Naopak byl niklováný, později chromovaný, aby pušky upoutávaly pozornost. Mimo známé výrobce zbraní je vyráběla i řada drobných puškařských firem z nakupovaných polotovarů, zpravidla jako doplnění sortimentu. K nezbytnému vybavení takové střelnice, jako byly mj. proslulé papírové ruže na špejích, patřily i mechanické (pohyblivé) terče, zpravidla figurální,

Sekce vojenských vzduchovek

Pistole různých výrobců

Měchové terčovky

reagující na zásah. I sbírku takových terčů zde nalezneme.

Prapůvodní vzduchovka je tzv. foukačka. Byly to různé dlouhé trubice, ze kterých se střílely i šípky, mnohdy

je běžné, ale dechem jako klasická foukačka. Vzduchový válec je otvorem propojený s ukončením hole, tedy zmíněným knoflíkem, z něhož se před vystřelem odšroubuje horní polovina.

Celokovová vzduchová pistole. Napínání přímým tahem za šikmou pístnici. Okolo roku 1885.

pro větší účinnost napuštěné jedem. V našem evropském prostředí se moc nepoužívaly, ale dvě foukačky jsou v muzeu k vidění – takzvané dračí pušky, původem z Indonésie a příslušně zdobené.

Unikátní exponát je na první pohled nenápadná špacírka, tedy vycházková hůl někdejších šviháků, ukončená kovovým knoflíkem. Je to zajímavá kombinace foukačky a palné zbraně. Hůl sestává ze dvou polovin. V dolní je hlaveň, do které se vkládá náboj. V horní části je vzduchový válec s volně pohyblivým pístkem, který zastává funkci úderníku. Není ovládan pružinou, jak

Dolní, která je pevně na holi, slouží jako náustek. Fouknutím do něj se dá úderník do pohybu a odpálí náboj.

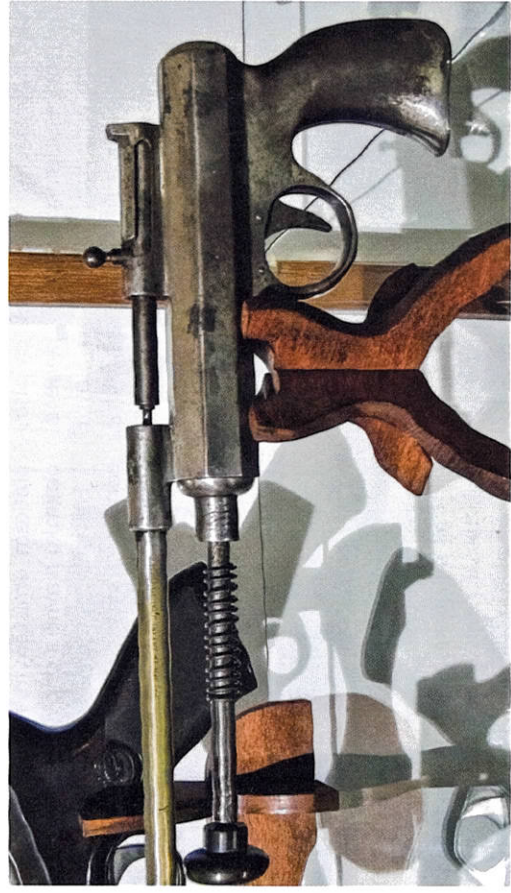
Další zajímavost vystavená ve vlastní vitríně je první plynovka: Giffardova zbraň na CO₂ ve dvojím provedení, jako puška a pistole.

Můžeme říct, že zbraně se sbíraly od jejich vzniku. Vzduchovky, které se objevily v 17. století, se ve větším rozsahu začaly vyrábět až ve druhé polovině 19. století. A nástup jejich sběratelství ve větším rozsahu můžeme datovat u nás tak do druhé poloviny 20. století. Vznik muzea vzduchovek hodnotím velmi pozitivně. Jsem přesvědčen, že se stane jakýmsi informačním centrem sběratelů tohoto druhu zbraní, kde bude možno získat různé informace. To již vlastně funguje. Pan Kodydek založil a dlouho udržuje úspěšný, hojně navštěvovaný internetový portál Vzduchovka.info.

Miroslavu Kodydkovi blahopřejí jménem sběratelské veřejnosti k tomuto vynikajícímu muzejnímu počínu a přeji hodně úspěchů. Muzeum je možno navštívit po dohodě na tel. čísle 602 954 158.

Jedna z prvních plynovek na kyslíčnik uhlíčitý. Konstrukce Francouze Paula Giffarda.

Celokovová pistole - systém dost rozšířený koncem 19. století